"สงบงามตรึงใจ ไหว้พระเมืองพะเยา"

นำเสนอเมื่อ : 3 ก.ย. 2552

โดย ASTVผู้จัดการออนไลน์

พระอุโบสถกลางน้ำวัดพระศรีโคมคำ

เมืองผาน ในความคิดของหลายคน อาจเป็นเมืองที่ไม่มีความน่าสนใจ มาแล้วก็ผ่านเลยไป ไม่มีอะไรน่าค้นหา แต่ในความเป็นเมืองผานนั้น อาจเป็นได้ว่าเป็นที่ซุกเร้นความมหัศจรรย์ไว้อย่างเงียบเชียบ

"พะเยา" จังหวัดเล็กๆในขอบฟ้าเมืองตะวันออก อุจะเข้าชายเมืองผานที่ว่าเสียด้วย . เมืองเล็กๆที่มีวิถีการขับเคลื่อนอย่างช้าๆ ฉะนั้นจึงไม่แปลกที่ ที่นี่จะถูกจัดอันดับให้เป็น 1 ใน 10 เมืองน่าอยู่ของไทย จากผลการวิจัยของสถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (Local Development Institute : LDI)ในปีพ.ศ.2551

และเพราะความเงียบน่าอยู่นี้เอง ที่ทำให้ *"ทะลอนเที่ยว"* เมื่อมีโอกาสเหมาะ ขึ้นหูมือไปแอ่วพะเยา เราจึงไปตะลอนไหว้พระ 9 วัด ใน 3 อำเภอ เก็บซึมซับในพระพุทธศาสนา และชื่นชมในงานทุทธศิลปกินพะเยาอันสงบงาม ซึ่งทุกวัดมีสิ่งหนึ่งที่เหมือนกัน คือ เหมาะกับผู้แสวงหาความสงบอย่างแท้จริง ไม่มีความวุ่นวาย แต่แฝงด้วยความยิ่งใหญ่ทรัทธาเลื่อมใสและความงดงาม

หลวงพ่อพระอุบาลีคุณูปมาจารย์(ที่2จากขวา)เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำกับภาพจิตรกรรมงดงามในพระอุโบสถกลางน้ำ

5 วัด ใน อ.เมือง

วัดแรกที่ได้มีโอกาสแวะไปเยือน เรียกได้ว่าเป็นวัดที่ใครก็ตาม หากมาพะเยาก็ต้องแวะเข้าไปกราบไหว้ที่ "วัดศรีโคมคำ" หรือที่คนพะเยามักนิยมเรียกขานกันว่า 'วัดพระเจ้าตนหลวง' เป็นพระอารามหลวงชั้นตรี และวัดพัฒนาตัวอย่าง

วัดนี้เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสนองค์ใหญ่ที่สุดในล้านนาไทย ขนาดหน้าตักกว้าง 16 เมตร สูง 18 เมตร สร้างขึ้นระหว่างปี พ.ศ. 2034-2067 เรียกกันว่าพระเจ้าตนหลวง หรือ พระเจ้าองค์หลวง อายุราว 508 ปี เชื่อกันว่าผู้ที่มาบนบานศาลกล่าวกับพระเจ้าตนหลวง , หากต้องการให้สัมฤทธิ์ผลต้องบนผูและแกบนด้วย ใบเป็ด ใบไก่ หรือใบหาน เพราะมีตำนานผูกพันกันมาตั้งแต่สมัยการสร้างพระเจ้าตนหลวง

พระเจ้าตนหลวง

ให้พระเจ้าตนหลวงแล้วก็ต้องแวะมาที่ **"พระอุโบสถกลางน้ำ"** ตั้งอยู่ด้านซ้ายมือของพระวิหาร เป็นพระอุโบสถหลังใหม่ของวัดศรีโคมคำ อยู่ริมกว๊านพะเยา สร้างแบบศิลปะล้านนาประยุกต ความโดดเด่นคือการขมภาพจิตรกรรมฝาผนังที่เขียนโดย อังคาร กัลยาณพงษ ศิลปินแห่งชาติ และ ภาพตะวัน สุวรรณฎฎ หลากสีสันและเรื่องราวงดงามมาก

ทั้งยังมีสิ่งสำคัญซึ่นๆที่ตั้งอยู่ภายในวัด อย่างเหล่าพระพุทธรูปปินทรายศิลปะพุะเยา พระพุทธบาทจำลองที่สมบูรณที่สุดในล้านนา สวนศิลป์ ที่เกิดจากแนวคิดทางพุทธศาสนาสะท้อนเรื่องบาป-บุญ-คุณะ-โทษ ด้วยการจำลองสวรรค์ และนรกภูมิ วิหารคูบาศรีวิชัยซึ่งไขขณะที่มาจำรัดบูรณะพระวิหารซึ่งทางวัดเก็บรักษาไว้ในสภาพดงเดิม

องค์พระธาตุวัดลี

วัดต่อมาคือ **"วัดลี"** ที่ตั้ง ปัจจุบันตั้งอยู่ที่บ้านหลายยิง ใกล้กับ โรงเรียนเทศบาล 3ต.เวียง อ.เมือง จ.พะเยา วัดลี เป็นวัดเก่าแก่ที่สำคัญวัดหนึ่งของเมืองพะเยามาช้านาน

วัดลี เป็นชื่อแต่ดั้งเดิม ความหมายของคำว่า "ลี" เป็นคำโบราณของไทยทางภาคเหนือ หมายถึง กาด หรือ ตลาด ในความหมาย "วัดลี" นั้นก็คือ วัดที่อยู่ในยานชุมชนตลาด

วัดลีสร้างขึ้นในปีพ.ศ.2038 โดยเจ้าสี่หมื่นพะเยา ภายหลังจากที่พม่ายึดครองล้านนาและกวาดต้อนผู้คนไปส่งผลให้ตัวเมืองต่างๆของล้านนา รวมทั้งพะเยากลายเป็นเมืองร้าง วัดลี เป็นวัดร่วงมานานหลายร้อยปี จนกระทั่งในช่วงระยะเวลา พ.ศ. 2463 – 2478 ที่ได้รับการปฏิสังขรณ์ครั้งใหญ่ โดยมีพระคูบาศรีวิชัย มาเป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์ เมื่อแล้วเสร็จ

องค์เจดีย์วัดป่าแดงบุญนาค

ภายใน วัดมีปูชนียสถานที่สำคัญ คือองค์พระธาตุวัดลี และยังพบโบราณวัตถุสมัยอาณาจักรพะเยาจำนวนมาก โดยเฉพาะพระพุทธปินทราย นอกจากนั้นยังมีพิพิธภัณฑ์ที่เก็บสะสมของโบราณไว้อีกด้วยวัดลี มีสถูปที่เป็นแบบสุธาปัดยกรรมของภาคเหนือ และโบราณวัตถุสมัยอาณาจักรพะเยาอีกมากมาย โดยเฉพาะพระพุทธรูปปินทราย ถือเป็นดิพิธภัณฑ์ที่สำคัญอีกแห่งของพะเยา

และไม่ไกลกันนักเป็นที่ตั้งของวัดเก่าแก่ที่ชื่อว่า **"วัดป่าแดงบุญนาค"** ตั้งอยู่บ้านป่าแดง ต.ท่ารังทอง อ.เมือง จ.พะเยา นับว่าเป็นวัดเก่าแก่แต่โบราณ เดิมชื่อ วัดบุญนาค ตอนหลังมีการสร้างวัดใหม่เพิ่มชื่อว่า วัดป่าแดง ปัจจุบันก็เลยร่วมเป็นวัดเดียวกัน

วัดติโลกอาราม วัดเก่ากลางกว๊านพะเยา

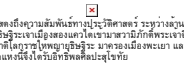

วัดป่าแดงบุญนาค นับเป็นวัดที่แสดงถึงความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ ระหว่างล้านนากับสุโขทัยได้เป็นอย่างดี เพราะเชื่อว่ากันว่าผู้สร้างวัดคือ พญาผู้ครัฐระเจ้าเมืองสองแคว ได้เขามาสวามิภักดิ์พระเจ้าติโลกราชเจ้าเมืองเชียงใหม่ ตราศึกกรุงศรีอยุธยากับล้านนา พระเจ้าติโลกราชไทยญาผู้ครัฐระ มาตรวจเมืองพะเยา และพระองค์ได้สร้างวัดขึ้นญว่าที่ คือวัดบุญนาค ขึ้น ดังนั้นองค์เจ้ยที่วัดแห่งนี้จึงได้รับอิทธิพลศิลปะสุโขทัย

ชมวัดโบราณกลางกว๊านพะเยา ปีงใหญ่ที่หล่อเลี้ยงชีวิตชาวพะเยากันบ้างกับ **"วัดติโลกอาราม"** วัดโบราณที่เพิ่งถูกขุดพบอยู่ในกว๊านพะเยา เป็นวัดสำคัญที่พระยาผู้ครัฐระได้สร้างขึ้น เพื่อถวายพระกัลยาณีแด่พระยาติโลกราชแห่งอาณาจักรล้านนาเชียงใหม่ ประมาณปีพ.ศ.2019-2030 ปัจจุบันเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมืองพะเยาและยังถูกบรรจุ อยู่ในโครงการ 12 เดือน 7 ดาว 9 ตะวัน มหัศจรรย์เมืองไทยที่ต้องไปสัมผัสของททท. อีกด้วย

มุมหนึ่งในวัดอนาลโย วัดที่ตั้งอยู่บนม่อนสูง

ยังอยู่ในเขตอ.เมืองพะเยาแต่ขึ้นเขาสูง มาที่"วัดอนาลโยทิพยาราม" ตั้งอยู่บนดอยบุษราคัมห่างจากตัวจังหวัด 20 กิโลเมตร สร้างโดยพระปัญญาศิวาลเถา (พระอาจารย์โพุมูลอยู่)เป็นอุทยานพระพุทธศาสนา มีเนื้อที่ทั้งหมด 2,800 ไร่ ขึ้นวัดนี้ไหร่ที่แรงเหลือเพีย ต้องขึ้นบันได แต่ถ้าใครขี้เกียจก็มีเสนทางไหรถวัดขึ้นไป

บริเวณดอยบุษราคัม และม่อนพระนอน ประกอบด้วยพระพุทรูปสมัยสุโขทัย สูง18เมตร หน้าตักกว้าง 12เมตร ลักษณะงดงามมาก และยังมีพระพุทรูปปางต่าง ๆอีกหลายองค์ อาทิ พระพุทธไสยาสน พระพุทรูปปาง- ลีลา พระพุทธรูปปางนาคปรก

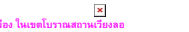

วัดศรีปิงเมือง ในเขตโบราณสถานเวียงลอ

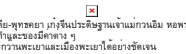

มีวัดหนึ่งชื่อ เป็นศิลปะแบบ อินเดีย-พุทธหยา เก่งขึ้นประดิษฐานเจ้าแม่กวนอิม หอพระแก้ว มรกตจำลอง เครื่องบูชาพระแก้วมรกต ทำด้วยทองคำแลของมีค่าต่าง ๆ จากยอดเขาสามารถชมทัศนียภาพของกว๊านพะเยาและเมืองพะเยาได้อย่างชัดเจน

1 วัด เขตโบราณสถานเวียงลอ อ.จุน

สัดเข้าสู่ตนแดนสายพระเยา-เชียงคำ มาอ.จุน แวะชม **"วัดศรีปิงเมือง"** วัดเก่าแก่แห่งเวียงลอ อดีตเมืองหน้าด่านของพระเยา ตั้งอยู่ทางขวามแนวกั้นแห่งเยียงเก่า ไปทางซีคะวันออกประมาณ 150 เมตร โบราณสถานสำคัญของวัดนี้คือ เจดีย์ทรงระฆังขนาดใหญ่ เดิมมีวงอยฐานวิหารอยู่ตามตะวันออก แต่ปัจจุบันได้สร้างวิหารใหม่ครอบทับ

กรมศิลปากรได้บูรณะเจดีย์องค์นี้เมื่อ พ.ศ. 2536 ปัจจุบันเป็นวัดประจำหมู่บ้านลอ โดยมีพระสงฆ์จำพรรษาอยู่ บรรยากาศเงียบสงบมากหลังวัดมีแม่น้ำยิงไหลผาน และในบริเวณวัดยังมีศูนย์ศึกษาชอมูลโบราณสถานเวียงลอตั้งอยู่อีกด้วย

พระเจ้านั่งดิน อันซีนระดับประเทศ

3 วัด 3 สไตล์ อ.เชียงคำ

จากเขตอ.จุน บนถนนสายหลักเส้นเดียวกันมุ่งหน้าสู่ อ.เชียงคำ เพื่อไปนมัสการ **"พระเจ้านั่งดิน"** ที่ **"วัดพระเจ้านั่งดิน"** ทางจากอ.เชียงคำ 4 กม. เป็นหนึ่งใน UNSEEN THAILAND ของไทย เนื่องจากความโดดเด่นแอกลักษณหนึ่งเดียวที่ไม่เหมือนที่ไหน ของอองค์พระประธาน ซึ่งเป็นพระพุทรูปปางมารวิชัย ที่ประดิษฐานอยู่บนพื้นแท่นที่ระลอยนขนาดใหญ่ซึที่ กล่าวกันว่าจากประวัติในอดีต ชาวบานเอยสร่างฐานขุกขึ้นแล้วอัญเชิญพระพุทธรูปไปประดิษฐานแต่ปรากฏวาพยายามอย่างไรก็ยกไม่ขึ้น จึงเรียกเลื่ยต่อกันมาว่า "พระเจ้านั่งดิน"

วิหารวัดนันตารามศิลปะแบบไทยใหญ่

อีกหนึ่งวัดหนึ่งสไตล์ **"วัดนันตาราม"** ที่สร้างด้วยศิลปะไทยใหญ่ อยู่ที่บ้านดอยไชย ในเขตสุขาภิบาลเมืองเชียงคำ เป็นวัดที่มีศิลปะแบบไทยใหญ่ ตัววิหารสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ตกแต่งลวดลายฉลุไม้อย่างสวยงามตามสกุลประกอบต่างๆ เช่น หูนาต่าง หนาปัน ระเบียง เป็นต้น ภายในวัดมีพิพิธภัณฑ์ไชเก็บของเกามากมาย อาทิ ขนปัตเราก เครื่องใช้โบราณ ผาลายโบราณ ภาพวาดโบราณ

ทั้งยังมีพระพุทธรูปสำคัญอยู่หลายองค์ อาทิ พระพุทธปฏิมาประธาน เป็นพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ สมัยเชียงแสน ปางมารวิชัย ทรงเครื่องแบบไทใหญ่ แกะสลักด้วยไม้สักทองขนาดใหญ่ทั้งองค์ คาดว่าสร้างขึ้นประเทศพม่า ขนาดหน้าตักกว้าง 51 นิ้ว สูง 9 ศอกประดิษฐานบนสิ่งหนึ่งสลักจากไม้ และยังมีพระพุทธรูปหยกขาว พระเจ้าแสนแส พระพุทธรูปกสวดอกไม้ ประดิษฐานอยู่ภายในวัดอีกด้วย

องค์พระธาตุวัดพระธาตุสบแวน

วัดสุดท้ายในเมืองพะเยาคาที *"ทะลอนเที่ยว"* แวะเวียนไหว้ในครั้งนี้คือ **"วัดพระธาตุสบแวน"** สร้างราวปีพ.ศ. 2447 อยู่ทางจากที่วาการอ.เชียงคำ 4 กม.เป็นที่ประดิษฐานองค์พระธาตุเจดีย์ที่มีอายุกานกมาก คาดว่าอายุราว 800 ปี ภายในบรรจุเสนพระเกศา และกระดูกสวนคางของพระพุทธเจา องค์พระธาตุได้รับการบูรณะมาหลายครั้ง แต่ยังคงรักษาสภาพศิลปะแบบล้านนาไทยไว้ได้ เชื่อว่าสร้างโดยชาวไทยลื้อสิบสองปันนา

นอกจากพระธาตุสบแวนแล้ว ภายในบริเวณวัด ยังมีต้นจามจุรีใหญ่ อายุกว่า 100 ปี สูง 17 ม. แผ่กิ่งก้านเป็นพุ่มสวยงามกวาง ประมาณ 43 ม. ที่ได้รับยกยองว่าเป็นต้นจามจุรีที่สวยที่สุดในเมืองไทยตั้งอยู่อีกด้วย

เยือนพะเยาครารานี้ ที่นี่จึงไม่ใช่เมืองผ่านในสายตาของ *"ทะลอนเที่ยว"* แต่เป็นเมืองที่ตั้งใจมา และพะเยาก็ได้ให้ความอุดมทั้งความสุข ทางกายและทางใจ โดยอย่างครบครัน

* *

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ ททท. เชียงราย(เชียงราย พะเยา) โทร. 0-5374-4674-5,0-5371-7433

http://www.manager.co.th/Travel/ViewNews.aspx?NewsID=9520000100305

http://www.baghdadfilmfestival.org/viewVxA9ob7ieVE.html